

32003L0030

2003.5.17.

AZ EURÓPAI UNIÓ HIVATALOS LAPJA

L 123/42

**AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2003/30/EK IRÁNYELVE
(2003. május 8.)**

a közlekedési ágazatban a bio-üzemanyagok, illetve más megújuló üzemanyagok használatának előmozdításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 175. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽³⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽⁴⁾,

mivel:

- (1) Az Európai Tanács 2001. június 15–16-i Göteborgban tartott ülésén elfogadta a fenntartható fejlődésre vonatkozó, számos intézkedést tartalmazó közösségi stratégiát, amely magában foglalja a bio-üzemanyagok fejlesztését is.
- (2) A természetes erőforrások közé, amelyek körültekintő és racionális felhasználására a Szerződés 174. cikke (1) bekezdése utal, a kőolaj, a földgáz és a szilárd üzemanyagok tartoznak, amelyek fontos energiaforrások, de egyben a széndioxid-kibocsátás fő okozói.
- (3) Ugyanakkor a mező- és erdőgazdasági termékek előállításánál keletkező, illetve a mező- és erdőgazdaság, valamint az élelmiszerfeldolgozó ipar maradványanyagaiként vagy hulladékként létrejövő biomasszából bioüzemanyagokat lehet előállítani.
- (4) A közlekedési ágazat képviseli a Közösség végső energiafelhasználásának több, mint 30 %-át, amely egyre bővül, és ez a tendencia a gazdasági növekedéshez kötődik, amivel együtt a széndioxid-kibocsátás is növekszik; ez a bővülés a tagjelölt országokban azok Európai Unióba történt belépését követően százalékosan növekedni fog.
- (5) A Bizottság „Európai Közlekedéspolitika 2010-ig: elérkezett az idő a döntésre” c. Fehér Könyve szerint a közlekedési ágazat CO₂-kibocsátása 1990. és 2010. között 50 %-kal, mintegy 1 113 millió tonnára nő, melynek fő okozója a közúti szállítás, amely a közlekedéssel kapcsolatos CO₂-kibocsátás 84 %-áért felelős. A Fehér Könyv ezért ökológiai megfontolások alapján a közlekedési ágazatban a kő-

lajtól való (jelenleg 98 %-os) függőség csökkentését irányozza elő alternatív üzemanyagok, mint például a bioüzemanyag alkalmazásával.

- (6) A bioüzemanyagok fokozott felhasználása a közlekedési ágazatban részét képezi a Kiotói Jegyzőkönyv betartásához szükséges intézkedéscsomagnak és minden olyan intézkedéscsomagnak, amely az ilyen irányú további kötelezettségvállalások teljesítésére irányul.
- (7) A bioüzemanyagok fokozott közlekedési célú felhasználása – semmiképpen nem zárva ki az egyéb lehetséges üzemanyagokat, köztük a cseppfolyós PB-gázt (LPG) és a sűrített földgázt (CNG) – az egyik olyan eszköz a Közösség számára, amellyel csökkentheti importenergia-függőségét, befolyásolhatja az üzemanyagpiacot, és következetesen energiaellátásának közép- és hosszú távú biztonságát. Ez a megfontolás azonban nem vezethet oda, hogy az üzemanyagok minőségére, a járművek kibocsátására és a levegő minőségére vonatkozó közösségi jogszabályok betartásának kisebb jelentőségét tulajdonítsunk.
- (8) A technológiai fejlődés eredményeként az Európai Unióban forgalomban lévő járművek többsége már ma is képes kis mennyiségű bioüzemanyagot tartalmazó keverékekkel üzemelni. A legújabb technológiai fejlesztések lehetővé teszik nagyobb bioüzemanyag hányadok alkalmazását is a keverékekben. Egyes országokban már 10 %-os és ezt meghaladó bioüzemanyag-tartalmú keverékeket alkalmaznak.
- (9) A tömegközlekedés és a helyi szállítás járműparkja lehetőséget kínál a bioüzemanyagok nagyobb koncentrátságú felhasználására. Egyes városokban az ilyen járművek már tisztán bioüzemanyaggal működnek, és ez egyes esetekben városi területeken hozzájárult a levegő minőségének javulásához. A tagállamok ezért fokozottan támogatják a bioüzemanyagok tömegközlekedési járművekben történő alkalmazását.
- (10) A bioüzemanyagok alkalmazása a közlekedésben egy lépést jelent a biomassza szélesebb körű alkalmazásához, ami lehetővé teszi a bioüzemanyagok jövőbeni fokozott elterjesztését anélkül, hogy már lehetőségeket kizárna, különösen a hidrogénen alapuló technika felhasználását.
- (11) A tagállamoknak a bioüzemanyagok fokozott hasznosítására irányuló kutatási politikájába jelentős mértékben be kell vonni a hidrogéntekológiát, és ezt a lehetőséget a vonatkozó közösségi keretprogram figyelembevételével támogatni kell.

⁽¹⁾ HL C 103. E., 2002.4.30., 205. o. és HL C 331. E., 2002.12.31., 291. o.

⁽²⁾ HL C 149., 2002.6.21., 7. o.

⁽³⁾ HL C 278., 2002.11.14., 29. o.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament 2002. július 4-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). A Tanács 2002. november 18-i közös állásfoglalása (HL C 32. E., 2003.2.11., 1. o.) és az Európai Parlament 2003. március 12-i határozata (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

- (12) A sajtolással, extrahálással, illetve hasonló eljárásokkal olajos magvakból nyert tiszta, nyers vagy finomított, de kémiailag változatlan állapotú növényi olajok szintén felhasználhatók bioüzemanyagként olyan esetekben, amelyeknél a motortípus és a vonatkozó kibocsátási előírások ezt lehetővé teszik.
- (13) Az új üzemanyagfajtáknak meg kell felelniük az elfogadott műszaki szabványoknak ahhoz, hogy a fogyasztók és a járműgyártók nagyobb mértékben elfogadják azokat, és így azok megjelenhessenek a piacon. A műszaki szabványok szolgálnak alapul a kibocsátásokra és azok ellenőrzésére vonatkozó követelményekhez is. Az új üzemanyagfajták esetében nehézséget jelenthet az érvényes műszaki szabványok betartása, amelyeket jórészt a hagyományos fosszilis üzemanyagokra dolgoztak ki. A Bizottságnak és a szabványosítási testületeknek figyelemmel kell kísérniük a fejlődést, és aktívan részt kell venniük a szabványok módosításában és kidolgozásában, különös tekintettel az illékonyság kérdésére, hogy a környezetvédelmi követelmények betartása mellett új üzemanyagfajtákat lehessen bevezetni.
- (14) A járműveknél tisztán vagy keverékben alkalmazott bioetanolnak és biodízelnak meg kell felelnie az optimális motorteljesítmény biztosítására megállapított minőségi szabványoknak. Így például a dízelmotorokhoz szolgáló, észterezési eljárással előállított biodízelnak az Európai Szabványosítási Bizottság (CEN) zsírsav-metilészterekre (FAME) vonatkozó prEN 14214 szabványát célszerű alkalmazni. Hasonlóképpen, a CEN-nek alkalmas szabványokat kell kidolgoznia az Európai Unió közlekedési ágazatában használatos egyéb bioüzemanyagokra.
- (15) A bioüzemanyagok alkalmazásának elősegítése, összhangban a közös mezőgazdasági politikára irányadó szabályokban a fenntartható mező- és erdőgazdasági gyakorlatra vonatkozóan megfogalmazottakkal, új lehetőségeket hozhat létre a fenntartható vidékfejlesztés számára egy erősebben piacorientált közös agrárpolitika keretében, amely fokozottan az európai piacra, a virágzó vidéki területek megőrzésére és a többfunkciós mezőgazdaságra irányul; továbbá az innovatív mezőgazdasági termékek új piacát nyithatja meg a jelenlegi és jövőbeni tagállamok vonatkozásában.
- (16) A Tanács 1998. június 8-i állásfoglalásában⁽¹⁾ támogatta a Bizottságnak a megújuló energiahordozókkal kapcsolatos stratégiáját és cselekvési tervét, és egyedi intézkedéseket kért a bioüzemanyagok ágazatában.
- (17) A Bizottság „Út az energiaellátás biztonságára irányuló stratégia felé” c. Zöld Könyve azt a célt tűzi ki, hogy 2020-ig a közúti szállítási ágazatban a hagyományos üzemanyagok 20 %-os kiváltása történjék meg alternatív üzemanyagok által.
- (18) Az alternatív üzemanyagok csak akkor tudnak betörni a piacra, ha széles körben elérhetőek és versenyképesek lesznek.
- (19) Az Európai Parlament 1998. június 18-i állásfoglalásában⁽²⁾ arra szólított fel, hogy a bioüzemanyagok piaci részesedése öt éven belül érje el a 2 %-ot egy olyan intézkedéscsomag révén, mely többek közt adómentességet, a feldolgozóiparnak nyújtott pénzügyi támogatásokat és az olajtársaságok számára kötelező bioüzemanyag-hányadra vonatkozó előírást tartalmaz.
- (20) A bioüzemanyagok részesedésének növelésére szolgáló optimális módszer függ az erőforrások és a nyersanyagok rendelkezésre állásától, a bioüzemanyag támogatására irányuló nemzeti és közösségi intézkedésektől és adózási szabályoktól, valamint az összes érdekelt fél megfelelő részvételétől.
- (21) A bioüzemanyagok alkalmazásának ösztönzésére irányuló nemzeti politikák nem vezethetnek az olyan üzemanyagok szabad forgalmának tilalmához, amelyek eleget tesznek a Közösség jogszabályaiban előírt harmonizált környezetvédelmi előírásoknak.
- (22) A bioüzemanyagok előállításának és felhasználásának ösztönzése hozzájárulhat az energiaimport-függőség és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséhez. Ezen túlmenően a bioüzemanyagok, akár tisztán, akár keverék formájában, elvben felhasználhatók a meglévő gépjárművekben és a jelenlegi gépjárműüzemanyag-forgalmazó rendszerben. A bioüzemanyagoknak a fosszilis üzemanyagokkal való keverése költségmegtakarítási lehetőséget jelenthet a közösségi üzemanyag-forgalmazási rendszerben.
- (23) Mivel a javasolt intézkedés célját, nevezetesen a bioüzemanyagok forgalomba hozatalára és forgalmazására minimális részarányt előíró általános alapelvek bevezetését, a tagállamok az intézkedés nagyságrendje miatt kielégítő módon nem érhetik el, közösségi szinten viszont jobban megvalósítható, a Közösség a Szerződés 5. cikkében megfogalmazott szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az ugyanebben a cikkben megfogalmazott arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lép túl az említett cél eléréséhez szükséges mértéken.
- (24) Ösztönözni kell a kutatást és a technológiai fejlesztést a bioüzemanyagok fenntarthatóságának területén.
- (25) A bioüzemanyagok fokozott alkalmazását a környezeti, gazdasági és szociális kihatások pontos elemzésével kell társítani annak eldöntésére, hogy tanácsos-e a bioüzemanyagok részarányát növelni a hagyományos üzemanyagokhoz képest.

(1) HL C 198., 1998.6.24., 1. o.

(2) HL C 210., 1998.7.6., 215. o.

- (26) Rendelkezni kell annak lehetőségéről, hogy a bioüzemanyagok jegyzékét, a megújuló anyagok százalékos arányát és a bioüzemanyagok üzemanyagpiacra történő bevezetésének ütemezését gyorsan hozzá lehessen igazítani a műszaki fejlődéshez és a bevezetés első fázisában elvégzendő környezeti hatásvizsgálat eredményeihez.
- (27) Intézkedéseket kell hozni az olyan bioüzemanyagokra vonatkozó minőségi előírások gyors kidolgozására, amelyeket akár tiszta bioüzemanyagként, akár a hagyományos üzemanyaghoz hozzákeverve használnak fel a gépjárműiparban. Bár a hulladékok biológiailag lebontható része hasznosítható forrásként szolgálhat bioüzemanyagok előállításához, a minőségi előírásokban figyelembe kell venni a hulladékok lehetséges szennyezettségét, nehogy ezek egyes összetevői károsítsák a járműveket, vagy a kibocsátási érték romlását okozzák.
- (28) A bioüzemanyagok támogatásának ösztönzését összhangba kell hozni az egyes tagállamok ellátás-biztonsági, környezetvédelmi és ennek megfelelő politikai céljaival, valamint intézkedéseivel. Ennek során a tagállamok megfontolhatják, hogy milyen költséghatékony módok kínálnak a bioüzemanyagok felhasználási lehetőségeinek megismertetésére.
- (29) Az ezen irányelv végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal ⁽¹⁾ összhangban kell elfogadni,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Ezen irányelv célja a bioüzemanyagok, illetve egyéb megújuló üzemanyagok alkalmazásának ösztönzése a közlekedési célú dízel-, illetve benzinüzemanyagok kiváltására a tagállamokban, ezáltal hozzájárulva olyan célok eléréséhez, mint az éghajlatváltozással kapcsolatos kötelezettségvállalásoknak való megfelelés, a környezetbarát ellátási biztonság és a megújuló energiaforrások alkalmazásának ösztönzése.

2. cikk

(1) Ezen irányelv alkalmazásában az alábbi meghatározások irányadók:

- a) „bioüzemanyagok”: a biomasszából előállított folyékony vagy gáz halmazállapotú, a közlekedésben használt üzemanyagok;
- b) „biomassza”: a mezőgazdaságból (beleértve a növényi és állati anyagokat is), az erdőgazdaságból és az ezekkel kapcsolatos iparágakból származó termékek, hulladékok és maradványok biológiailag lebontható része, valamint az ipari és kommunális hulladék biológiailag lebontható része;

- c) „más megújuló üzemanyagok”: azok a bioüzemanyagon kívüli megújuló üzemanyagok, amelyek a 2001/77/EK irányelvben ⁽²⁾ meghatározott megújuló energiaforrásokból származnak, és amelyeket közlekedési célra használnak;

- d) „energiatartalom”: az üzemanyag alsó fűtőértéke.

(2) Legalább az alábbiakban felsorolt termékeket bioüzemanyagnak kell tekinteni:

- a) „bioetanol”: biomasszából és/vagy hulladékok biológiailag lebomló részéből előállított, bioüzemanyagként felhasználható etanol;
- b) „biodízel”: növényi vagy állati olajból előállított, dízelüzemanyag minőségű, bioüzemanyagként felhasználható metilészter;
- c) „biogáz”: gáznemű üzemanyag, melyet biomasszából és/vagy hulladékok biológiailag lebomló részéből állítanak elő, amelyből tisztítás útján földgázminőség érhető el, vagy fagázból állítanak elő, és amely bioüzemanyagként felhasználható;
- d) „biometanol”: biomasszából előállított, bioüzemanyagként felhasználható metanol;
- e) „biodimetiléter”: biomasszából előállított, bioüzemanyagként felhasználható dimetiléter;
- f) „bio-ETBE (etil-terc-butiléter)”: bioetanol-alapon előállított ETBE. A bioüzemanyag térfogatszázalékos hányada a bio-ETBE-ben 47 %;
- g) „bio-MTBE (metil-terc-butiléter)”: bioetanol-alapon előállított üzemanyag. A bioüzemanyag térfogatszázalékos hányada a bio-MTBE-ben 36 %;
- h) „szintetikus bioüzemanyagok”: biomasszából előállított szintetikus szénhidrogének vagy szintetikus szénhidrogénkeverékek;
- i) „biohidrogén”: biomasszából, illetve hulladékok biológiailag lebontható részéből előállított, bioüzemanyagként felhasználható hidrogén;
- j) „tisztá növényi olaj”: sajtolással, extrahálással, illetve hasonló eljárásokkal olajos magvakból nyert nyers vagy finomított, de kémiaiailag változatlan állapotú olaj, ha az alkalmas az adott motortípusokhoz, és teljesülnek a vonatkozó kibocsátási előírások.

3. cikk

- (1) a) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy bioüzemanyagok és más megújuló üzemanyagok forgalomba kerülő mennyisége legalább egy bizonyos részarányt elérjen, és ennek érdekében nemzeti szinten tájékoztató jellegű célokot kell megállapítaniuk.

- b) i. E célok tekintetében a vonatkoztatási érték a piacaikon 2005. december 31-ig forgalomba hozott benzin- és dízelüzemanyagok 2 %-a, az energiatartalom alapján számítva.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2001. szeptember 27-i 2001/77/EK irányelve a belső villamosenergia-piacon a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia támogatásáról (HL L 283., 2001.10.27., 33. o.)

⁽¹⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

- ii. E célok tekintetében a vonatkoztatási érték a piacokon 2010. december 31-ig forgalomba hozott benzin és dízelüzemanyagok 5,75 %-a, az energiatartalom alapján számítva.

(2) A bioüzemanyagokat bármelyik alábbi formában rendelkezésre lehet bocsátani:

- a) tiszta bioüzemanyagként vagy nagy koncentrációban ásványolaj-származékokban, a közlekedési felhasználásra vonatkozó különleges minőségi előírásokkal összhangban;
- b) ásványolaj-származékokhoz hozzákevert bioüzemanyagként, a közlekedésben használt üzemanyagok műszaki követelményeiről szóló vonatkozó európai szabványokkal (EN 228 és EN 590) összhangban;
- c) bioüzemanyagokból származó folyadékként, mint pl. ETBE (etil-terc-butiléter), amelyek tekintetében a bioüzemanyag-hányadot a 2. cikk (2) bekezdése határozza meg.

(3) A tagállamok figyelemmel kísérik az 5 % feletti bioüzemanyagot tartalmazó dízelkeverékek hatását az át nem alakított járműveknél, és adott esetben intézkednek a vonatkozó közösségi jogszabályokban szereplő kibocsátási előírások betartásának biztosításáról.

(4) A tagállamoknak intézkedéseik során figyelembe kell venniük a különböző típusú bioüzemanyagok és más megújuló üzemanyagok teljes éghajlati és környezeti mérlegét; emellett a támogatásnál elsőbbséget biztosíthatnak azoknak az üzemanyagoknak, amelyek – a versenyképességet és az ellátási biztonságot is figyelembe véve – igen jó költséghatékonyaságú környezeti mérleget mutatnak.

(5) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a lakosság tájékoztatást kapjon a bioüzemanyagok és a más megújuló üzemanyagok rendelkezésre állásáról. Amennyiben az ásványolaj-származékokhoz hozzákevert bioüzemanyag aránya meghaladja az 5 % zsírsav-metilészter- (FAME), illetve az 5 % bioetanol-határértéket, elő kell írni ennek külön jelzését az értékesítési pontokon.

4. cikk

(1) A tagállamok minden év július 1-jéig jelentést tesznek a Bizottságnak:

- a közlekedési célú benzin- és dízelüzemanyagok bioüzemanyagokkal történő kiváltásának támogatása érdekében meg tett intézkedésekről,
- azokról a nemzeti erőforrásokról, amelyeket a biomassza nem közlekedési célú, egyéb energetikai alkalmazásaira előirányoztak, valamint
- az előző évi teljes közlekedési üzemanyag-értékesítéséről és a forgalomba hozott tiszta vagy kevert bioüzemanyagok ezen belüli részarányáról. A tagállamok adott esetben jelentik azokat a nyersolaj, illetve az olajtermékek ellátása terén felmerült rendkívüli körülményeket, amelyek hatással voltak a bioüzemanyagok és más megújuló üzemanyagok értékesítésére.

Az irányelv hatályba lépése utáni első jelentésükben a tagállamok megadják az első fázisra vonatkozó, tájékoztató jelleggel meghatározott nemzeti célokat. A 2006. évi jelentésükben a tagállamok megadják a második fázisra vonatkozó, tájékoztató jelleggel meghatározott nemzeti célokat.

Ezekben a jelentésekben meg kell indokolni a céloknak a 3. cikk (1) bekezdés b) pontjában szereplő vonatkoztatási értéktől való eltérését, amely az alábbi érveken alapulhat:

- a) objektív tényezők, például a biomasszából történő bioüzemanyag-előállítás korlátozott nemzeti lehetőségei;
- b) a nem közlekedési célú, egyéb energetikai alkalmazásokra szolgáló biomassza-előállításhoz hozzárendelt erőforrások mennyisége, valamint a közlekedési célú üzemanyagok nemzeti piacának egyedi technikai vagy klimatikus jellemzői;
- c) olyan nemzeti politikák, melyek összehasonlítható erőforrásokat biztosítanak más közlekedési célú üzemanyagok megújuló energiahordozókon alapuló előállításához, és összhangban állnak ezen irányelv céljaival.

(2) A Bizottság legkésőbb 2006. december 31-ig, majd ezt követően két évente értékelő jelentést készít az Európai Parlament és a Tanács részére a bioüzemanyagok és más megújuló üzemanyagok felhasználása terén a tagállamokban elért eredményekről.

Ez a jelentés legalább a következőkre terjed ki:

- a) a tagállamok által a bioüzemanyagok és más megújuló üzemanyagok felhasználásának támogatására tett intézkedések költséghatékonyasága;
- b) a bioüzemanyagok és más megújuló üzemanyagok részaránya további növelésének gazdasági vonatkozási és környezeti hatásai;
- c) a bioüzemanyagok és más megújuló üzemanyagok életciklus-kilátásai, tekintettel azokra az éghajlat- és környezetbarát üzemanyagok jövőbeni támogatására irányuló lehetséges intézkedésekre, amelyek versenyképesek és gazdaságosak lehetnek;
- d) a bioüzemanyagok előállítására szolgáló növénykultúrák fenntarthatósága, különös tekintettel a földhasználatra, a művelés intenzitására, a vetésforgóra és a növényvédő szerek alkalmazására;
- e) a bioüzemanyagok és más megújuló üzemanyagok alkalmazásának értékelése, tekintettel ezeknek az éghajlatváltozásra és a CO₂-kibocsátás csökkentésére gyakorolt hatására;
- f) áttekintés a további, hosszabb távú lehetőségekről a közlekedési ágazat energiahatékonysági intézkedéseit illetően.

E jelentés alapján a Bizottság, szükség esetén javaslatot terjeszt a 3. cikk (1) bekezdésében szereplő célok módosítására az Európai Parlament és a Tanács elé. Amennyiben e jelentés arra a következtetésre jut, hogy a tájékoztató jelleggel megfogalmazott célok indokolatlanul, illetve nem új tudományos felismerésen alapuló okokból várhatóan nem teljesülnek, az említett javaslat, alkalmas formában a nemzeti célokra, adott esetben kötelezően elérendő nemzeti célokra irányul.

5. cikk

A 2. cikk (2) bekezdésében szereplő lista a 6. cikk (2) bekezdése szerinti eljárással igazítható a műszaki fejlődéshez. A lista módosításánál figyelembe kell venni a bioüzemanyagok környezeti hatásait.

6. cikk

(1) A Bizottság munkáját egy bizottság segíti.

(2) Amennyiben erre a bekezdésre történik hivatkozás, az 1999/468/EK határozat 5. és 7. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel annak 8. cikkére is.

Az 1999/468/EK határozat 5. cikk (6) bekezdésében megállapított időtartam három hónap.

(3) A bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

7. cikk

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2004. december 31-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a rendelkezéseit, amelyeket az irányelv által szabályozott területen fogadtak el.

8. cikk

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetése napján lép hatályba.

9. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2003. május 8-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

P. COX

a Tanács részéről

az elnök

M. CHRISOCHOÏDIS